

תמצית הדף היומי

פרשת ויחי

תענית ל- מגילה ז

ערה ד ל ע

ת"ח ושרי להספידו [ובמועד נשים מענות (מקוננות יחד), ולרי ישמעאל אם קרובת למה אם מטפחות (על ליבו), ובחנה ופריים אף לת"ק מטפחות אך לא מקוננות (אחת אומרת וכולן עונות אחריה)] אף דמתבטל ממקרא מגילה, דכבוד תורה דייחוד חמור, אף ת"ת דייחוד קל. * **הדינים לדחות: א.** עבודה מפני מגילה. ב. ת"ת מפני מגילה. ג. ת"ת מפני מת מצווה, דמבטל ת"ת להוצאת המת והכנסת כלה. ד. עבודה מפני מת מצווה מלאוהותו [דלאחותו אינו מטמא אך מיטמא למת מצווה]. ה. מגילה מפני מת מצווה [אף דאיכא פרסומי ניסא] דגדול כבוד הבריות שדוהה ל"ת שבתורה (לא תוכל להתעלם נדחה מפני זמן ואינה לפי כבודו).

ערה ד ד ע

השמועות של ריב"ל: א. נידון ככרך כל הנראה עמו אף שאינו סמוך כשיושבת בראש ההר, סמוך אף שאינו נראה כשיושבת בנחל. ב. כרך שישב ולבסוף הוקף נידון ככפר לענין בתי ערי חומה, דכתיב בית מושב עיר חומה. ג. כרך שאין בו י' בטלנין [בטלנין דלא מטלאתן ומצויין תמיד בביתנים] נידון ככפר, וקמ"ל אף שבאים לך שבעים מעלמא [דמזנין דלא משתחיתן]. ד. כרך שחרב במבטלנין [דאי מחמתו אף שלא חזר והוקף נידון ככרך דכתיב תשר לאו [ומתה] וזרז ונתיישב דינו ככרך. ה. לוד אונו וגיא החרשים מוקפין מימות יהושע, ואלפעל בנאם שוב אחר שנחרבו בימי פילגש בגבעה, ואסא שפצינהו [דכתיב נבנה את הערים האלה מכלל דהון]. ו. נשים חיובות במקרא מגילה דאף הן היו באותו הסג [בגזירת המן]. ז. שואלין בהלכות הפורים כשחל בשבת, ולא זריגין אטו טלטול מגילה. ח. חייב אדם לקרוא את המגילה בלילה ולשנותה [היינו להזכיר ולקרוא, ולא לשנות המצוות] ביום דכתיב אלוהי אקרא יומם וכו', או מלמען זימך כבוד ולא ידום. * מה שהקילו על הכפרים להקדים קריאתן הוא בשכר שמוספין מים ומזון לבני הכרכים ולכן במקום שאין נכנסין אין מקדימין [דאי משום תקנת הכרכים א"כ אף במקום שלא נכנסין הי"ל להקדים]. * **תנא דמתני' נקיט ברישא לפי סדר ימי החודש [א"י י"ב וכו'] ובסיפא לפי ימי השבוע, דאם היה נוקט לפי סדר החודש היה צריך להזכיר ימי השבוע בסדר הפוך ואתי למיטעי [ואת ימי החודש אינו מזכיר בסדר הפוך אלא מקדימין נשמע]. * י"ד שחל בע"ש: א.** לת"ק דרבי כפרים לעיריות גדולות ב"ג, ומוקפין ב"ד, ודריש מקרא בכל שנה שעיריות קודמות למוקפין. ב. רבי כפרים ב"ג, ועיריות ומוקפין ב"ד, ודריש בכל שנה שעיריות ב"ד. ג. לת"ק דר' יוסי מוקפין וכפרים ב"ג, ועיריות ב"ד, ודריש שאין זמנו של זה כשל זה. ד. לר' יוסי אין מוקפין קודמין לעיריות אלא שניהם ב"ד, ודריש מכל שנה ושנה, ולא ידך שאני הכא דלא אפשר, [ומתני' דחל להיות בע"ש עיריות ומוקפות חומה קורין בו ביום אתיא כרבי וכו' ור"י עיריות שחל בשבת: לת"ק כפרים ב"ג ועיריות ב"ד, שלא דוחין עיריות ליום הכניסה, ולפי ש"ד כפרים ב"ג דהואיל ונדחו ידחו [ור' חלבו שאמר שכל הנדחה ידחה ליום הכניסה אתי כרבי]. ומוקפין לכו"ע בט"ו. * **מדוע לא קוראים את המגילה בשבת: א.** לרבה שמוא יטלטלו את המגילה. ב. לר' יוסף עיני עינים נשואות למקרא מגילה, ותניא כותיה שמקדימין את המתנות לאבינוים בכפרים עם מקרא מגילה, אך שמחה של מאכל ומשתה הוי ב"ד. * **קריאת המגילה שלא בזמנה לכו"ע בעשרה** [דביעני פרסומי ניסא, והא דאמר רב פורים שחל להיות בשבת ע"ש זמנה, היינו לאפקוי מדברי דאמר דידחו ליום הכניסה, אבל נחשב שלא בומנם לענין לקרות ביחוד], ובזמנה לכהן אפשר אף ביחוד [דהכל קורין ויש פרסום]. אבל חש לדברי ר' אסי שיש לקרותה בצבור דווקא.

ערה ד ד ע

הדברים שמקדימין ומאחרין ומניין: א. מקדימין מגילה, שנא' ולא יעבור [ומתריין בהספד ותענית ומתנות לאבינוים]. ב. מאחרין: עצי כהנים. ג. חגיגה. ד. הקהל, מפני שלא בא חיוב זמנם. ה. ת"ב מפני שאין להקדים פורענות. * כל זמן חגיגה מאחרין, מה ביאורו: א. עולת ראיה לא מקדימין ביו"ט, ודחי ד"כ אתי כב"ט דרשי לכו ולא לגבוה [אך ל"ה לכו ולא לגבוה]. ב. כ"ז חגיגה מאחרין [ט, דהרגל עד יו"ט [האחרון] וט"פ לא. א. שישלומין לעצרת [שנא' ואתא אלא יום אהן כלל ז' ימים. * **לרבי באמר שמאמר להדשים אתה מונה לשנים ולא ימים** [ההדשה [השנה [שאם אמר קונם יין שאני טועם לשנה מונה י"ב חודש מיום ליום, אף שפעמים שההדשים חסרים], ולרבנן דקיסרי ימים אתה מושב להדשים ולא שעות שנא' עד חודש ימים [דאם אמר לאשתו ה"ז נימך אם לא באתי עד סוף חודש פלוני, וכא משחשיה ליום כ"ט ה"ז גמ]. * **ג. דברים שעשה רבי:** א. רחץ ב"ז בתווה בפרסיה. ב. ביקש לעקור ת"ב שחל בשבת דבאל"ה נדחה, ולא הודו לו. ג. נטע נטיעי בפרורים, ומפרשיני כיצד נטע בפרורים [הוא אסור במלאכה [שמחה לאיסור הספד, משתה לאיסור תענית, וי"ט למלאכה]: א. שלא ביומו, דבני ט"ו ב"ד [ואף דהוקיע הסתפק בראש ה"ז מוקפת חומה היא, לרבי פשיט"ל], אסורין רק בהספד ותענית ולא במלאכה. ב. אף ביומיה, דלא קבלו יו"ט במלאכה [עניקתא כתיב שמחה ומשתה וי"ט, ואח"כ כתיב שמחה ומשתה בלא יו"ט]. ג. נטע נטיעה של שמחה, ורב שקילל רבי שנטע פשתן בפרורים, משום שהיה בר יומיה, או במקום שקבלו לאסור.

ערה ד ד ע

המקומות החשיבי ספיקות: א. טבריה - מפני שצידה אחת ים [ולענין בתי ערי חומה לא חשיב כמוקף דאשר לו חומה פרט לשור אוגר, וכביב פרט לשימה [ומתה], והעסק מהו פרוים האם שאינה משתמרת וטבריה משתמרת, או דפרזי היינו מגולה, והיא נמי מגולה. ב. הוצל - ל"ק מסתפקין, ול"י חשיבא מנוקפת. * **שמות טבריא: א.** טבריא שמונה ראיותה, א"י שיושבת בטבריה של א"י. ב. חמת ע"ש חמי טבריא, וי"א זו חמת גדר. ג. דהי שריקנין שבה מלאים מצוות כרימון, וי"א זו ציפורי יקראת רקת דמדליא כרקתא דנראה, ודחי דרקת ודאי טבריא וכמו שמצאנו כשהיו מספדין וכו', אלא צפורי היא קטרון, ונקראת ציפורי שיושבת בראש ההר כציפור. ד. נרת זו גינוסר שמתוקים פירותיה כקול הכינוי. * **מעלות נחלת זבולון: שפוני -** זה חלוון, טמוני - דר טרית, חול - זו וכוזית לבנה, והנטול בלא דמים אינו מצליח בפרקמטיא דכתיב זבחי זבוק, ואף שקיבל את ציפורי שיש בה יותר זבת חלב ודבש ככ"ז התרעע על שאין לו שדות וזכרמים. * **שמועות ר' יצחק: א.** עקרון תיעקר זו קיסריה בת אדום, וקיסרי וירושלים אם מלאה זו ותרבה זו. ב. יצחק ביקש חגיגה לעשוי, אך חזר בו כיון שעתיד להחריב את א"י. ג. יעקב ביקש שלא יתן ה' מאווי עשוי הרשע, ושבגרמניא תמיד מרודים לאוקמי מלכא [שכלל יום מת חד מיניה]. ד. יענתי ומצאתי תאמין, אך לאוקמי גירסא ולמשא ומתן סייעתא דשמיא. ה. אין להתגרות בעוה"ז ברשע שהשעה משחקת לו, ואיירי במילי דידיה, ובצדיק שאינו חמור, ואם משום שההנהגה שבוה"ז * **נהגו פורים בארץ אר' ונתעבירה השנה: א.** לת"ק הכל נוגה בראשון, חמור במגילה בשני. ב. לר"א בר יוסי א"י צ אף מגילה בשני דאין מעבידין על המצוות ואדר הסמוך לשבט. ג. לרשב"ג צריך בשני גם סדר פרשיות, והטעם באדר ב', לסמוך גאולה לאוהלה, וכן מקרא הדואת השנית [ואימתיך דתרוויה דלא תימא שיעשה בשניהם], ומתני' אתיא: בת"ק וה"ה דמתנות לאבינוים בשני [הא כהא תליא], א"י ברשב"ג וה"ה שעושין סדר פרשיות בשני.

בסעודה המפסקת מושע ולמעלה [ותרוויהו לכולא] אין לאכול שני תבשילין, בשר ויין, ולרשב"ג ישנה [להוריד במספר התבשילין והסעודין וכמנות היין והבשר]. אבל מותר לאכול בשר מליח [דכ"ז ששהה כזמן אכילת שלמים שני ימים וליה אחד נחשב כבשר גמור, ולאח"כ נפסל הטעם] ולשתות יין מוגתר [כ"ז שהוא תוסס בתוך ג' ימים, ואין בו משום גילוח]. * **ר"י בר אלעאי** עברת ת"ב היה יושב בין תנור לכירים ואוכל פת חריבה במלח, ושוטה עליה קיתון מים, ודומה כמי שמתו מוטל לפניו. * **לת"ק** אסור לרחוץ כבר בזמן סעודה מפסקת, ולר' יוסי כל זמן שמתו לאכול מותר לרחוץ. * **ת"ב אסור** באכילה, שתיה, רחיצה, סיכה, נעילת הסנדל, תשמיש המיטה, ואסור לקרוא בתנ"ך ולשנות במשנה ובתלמוד ובמדרש בהלכות ובאגדות דפקודי ה' ישרים משמחי לב, ותשב"ר בטליו בו, ולקרא במקום שאינו רגיל לקרוא: ת"ק שרי, ור' יהודה אסר, אך שרי לקרא בדברים הרעים. * **מקום שנהגו לעשות מלאכה בת"ב** עושין, ומקום שנהגו לא לעשות אין עושין, ובכל מקום לת"ב בטליו, ולרשב"ג לעולם יעשה אדם את עצמו כת"ח כדי שיתעלה, והעושה מלאכה בת"ב: לר"ע אינו רואה סימן ברכה לעולם [אנחה למלאכה], ולהכמים אינו זוכה ורואה בשמחת ירושלים שנא' שישו איתה מושו כל המתאבלים עליה, והאוכל ושותה יין בת"ב כאוכל ושותה ביה"כ, ואם אוכל בסעודה מפסקת [עין רש"י] עליו נאמר ותהי עונותם על עצמותם. * **כפיית המיטה:** מי שלא יכול כעוברות ומניקות לכו"ע פטור, ופליגי בכפיית שאר מימות שבבית: לר"י חייב לכפות את כל המיטות, ולהכמים די בכפיית המיטה שישן עליה, והלכתא כתנא דידן ולא הודו לו הכמים כל עיקר.

ערה ד ד ע

לא היו י"ט לישראל ביה"כ"פ דהוי יום מחילה ונתנו בו לחות אחרונות, ולא כט"ו באב מפני ו' דברים: א. והתרו שבמים לבוא זב"ל, דדבר זה נהג רק בדור של בנות צלפחד. ב. הותר שבט בנימין לבוא בקהל, דאיש ממנו ולא מכנינו. ג. כלו בו מתי מדבר וחזר הדיבור למושה ביחוד וחיבה. ד. הוסיא בן אלה ביטל את השומרים שהשיבו ירבעם בן נבט בדרכים כדי שלא יעלו ישראל לרגל, ואמר לאיזה שירצה יעלו. ה. נתנו דרוגי ביתר לקבורה, ותקנו ביבנה את ברכת הטוב [שלא שאלה] והמטיב [שנתנו לקבורה] בכרה"מ"ו. ו. פסקו מלכות עצי המערבה, כיון שתשש כחה של חמה ואין העצים יבשים [ותיישין לתולעת], ונקרא יום תבר מגול, ומכאן ואילך דמוסיף יוסיף חיים, ודלא מוסיף תקבריה אימיה. * **בנות ירושלים יוצאות לחולל בכרמים בכלי לבן** שאולין שלא לבייש את מי שאין לו [וסדר השאילה: בת מלך, בת סגן, כהן משוח מלחמה, כהן הדיוט, וכל ישראל שואלין זה מזה]. וכל הכלים טעונין טבילה אפי' מונחין בקופסא, ומי שאין לו אשה נפנה לשם, ואמרו תיפות תנו עיניכם ליופי, והמיוחסות למשפחה, והמנוערת אמרו חחו מקחכם לש"מ ובלבד שתעטרטו בהרובים. * **עתידי הקב"ה** לעשות מחול לצדיקים בג"ע וכל אחד מראה באצבעו ואומר זה ה' קוינו זה וכו'.

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע

ערה ד ד ע